

מקור

נתיב הסורים

שבויי סוריה (מאת יחזקאל המאירי, הוצאת עם עובד) עינויים, מכות, התעללויות — זהו סיפורם של שבויי סוריה. עינויים בכלא אחד, מכות בכלא שני, התעללות של שומרים בכלא אחד, מכות מקצין אחד, מכות מקצין שני, שוב עינויים, ושוב מכות, ושוב התעללויות. מתוך ארבעה עשר השבויים שעזבו את הארץ, רובם במצב חצי-שפוי, חזרו לארץ שבעה חולי-נפש. ארבעה מהם נשארו בכלא, אחד מהחוזרים התאבד, ורק אחד נשאר שלם ברוחו.

מפיו של אחד זה, ראובן ליבס, רשם יחזקאל המאירי, כתב קול ישראל וידיעות אחרונות, את העובדות והפרטים על חייהם האסירים בסוריה. בתור רפורטג'ה עובדתית, שבויי סוריה הוא ספר לירי ופאתטי מדי. בתור תיאור רשמיים של אדם שחווה את הדברים, הספר הוא מצוחצח, מקושט וספרותי מדי. בתור ספרות הספר הוא עתונאי מדי.

תרגום

במעלית לגיהנום

סיפורים סקנדינביים בני זמננו (תרגום: איתמר אבן-זוהר, בעריכת אהרון אמיר, הוצאת עם הספר) הגבר והאשה נכנסים למעלית, מתיישבים במושב הרך, והמעלית מתחילה לרדת. הם מתנשקים, והוא אומר לה: "מה טוב שבאת, חמודה שלי, לולא כך הייתי נשאר בלעדך." היא עונה לו: "כן, אבל אתה יכול לתאר לעצמך שהוא היה בלתי-נסבל, ברגע שהתיחלתי להסתדר, שאל אותי לאן אני הולכת. אני הולכת למקום שנראה טוב בעיני, אמרתי. סוף סוף אינני אסירה, ואז ישב ונעץ בי מבטים כל זמן שהתלבשתי. לי בשתי את שמלת הבג' החדשה שלי. אתה חושב שהיא מתאימה לי? מה אתה חושב מתאים לי יותר, בעצם, אולי בכל זאת וורוד?"

הם ממשיכים לדבר, והמעלית ממשיכה לרדת. הם מתנשקים ומפטפים והמעלית ממשיכה לרדת. היא ממשיכה לרדת גם לאחר שהם מבחינים בכך שהיא יורדת ומן רב מדי. הם מנסים לעצור אותה, לדפוק עליה, למשוך בפעמון האזעקה, אבל היא ממשיכה לרדת.

בסוף היא נעצרת בגיהנום. הווג מוכנס לתוך חדר קטן, ומלצר, שפניו חיוורות כמת, וברקתו תקוע כדור אקדח, מסדר את הדרם. מניח בו סיר-לילה ודלי למי שפכין. האשה מכירה במלצר את בעלה, אותו עזבה בבית לפני כמה דקות. הם בורחים מהחדר, נכנסים למעלית, ועולים בה בחזרה למעלה. האשה נאנחת בזרועות הגבר, ואומרת לו: "עכשיו הכל עבר."

זהו אחד הסיפורים הטובים בקובץ הסיפורים הסקנדינביים. אבל אין הוא יחיד. יש בקובץ עוד שלושים ושניים סיפורים, כולם טובים.

הספרות השבדית, כפי שהיא מוצגת בי תרגומה העברי, היא ספרות של חברת השפע. נושאים סוציאליים, לאומיים או פציפיסטים אינם מופיעים בה כלל. הבעי יות, בהן היא עוסקת, הן יותר אינדיבידואליות, פרטיות, כלל-אנושיות.

בסיפור הנקרא: המעלית שירדה לגרדום מוצג הגיוון הנפשי של זוג אנשים, ששום בעיות מצפוניות-מוסריות אינן מטרידות אותה. תיאור המודרניזציה של הגיהנום מראה את השיטה בה מענישים את נפשם ולא את גופם של אנשים חסרי-נפש.

הספרות השבדית היא בעלת מסורת עתיקה ומגובשת. כל הסיפורים שבספר, גם הגרועים שביניהם, בנויים כראוי, כתרבים בטכניקה מעולה, בצורה נקייה, גם כשהם שטחיים, השטחיות שלהם היא חגיגת ומעניינת.

במעלית שירדה לגרדום אין הרבה רבי דים. הדברים אותם רצה המספר לומר נאמרים כבהירות, כמעט נתחבים לתוך ראשו של הקורא. אבל כיוון שהדבר נעשה בעדינות, אין זה מזיק לסיפור. הסיפורים הסקנדינביים הוא הכרך השני מיני בסדרת האנתולוגיות של סיפורים בני זמננו בעריכתו של אהרון אמיר. הספר רות העברית צריכה להיות אסירת-תודה לו על כך, ועל כל שאר הדברים שהוא עושה למענה.

זר פרחים מן הבנק?

את מופתעת כשהבנק מדבר אליך בפרחים: מה הפלא — ביום ג', 8 ביוני, יתקיים "יום האשה" של בנק לאומי: ביום מיוחד זה ישמח הבנק להקביל את פני לקוחותיו הנשים בסניפיו.

יום האשה

בא להזכיר לך כי הבנק אינו מיועד רק לגברים. גם ענייניך הכספיים — קטנים כגדולים — זוכים בכל סניפי בנק לאומי לטיפול אישי ואף תוכלי להסתייע בלשכת הייעוץ לנשים, שהקמנו במיוחד למענך.

אם עדיין אינך נמנית על לקוחותינו, אנו מזמינים אותך, גבירתי, לבוא ולפגושנו תוח חשבון ביום זה ב-142 אחד מ-142 סניפיו בכל רחבי הארץ.

בנק לאומי לישראל בע"מ

האגף הדין
בדוגמאות
והדורות
יהודית
תא. רח' הכרמל 39 פי' רח' אלבי
טל. 56980

יותר ויותר אנשים עוברים בדיזנגוף
יותר ויותר אנשים קונים
ר ה י ט י
סקנדינביה
תל-אביב, רח' דיזנגוף 146, טל. 231602